

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **D. S. H.**, zastoupen opatrovnící Mgr. Helenou Hajšmanovou, advokátkou se sídlem Pod Všemi svatými 427/17, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2025, č. j. OAM-786/BA-BA01-BA03-PZ-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 11. 2025, č. j. 17 A 63/2025-82,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené opatrovnici žalobce, Mgr. Heleně Hajšmanové, advokátce se sídlem Pod Všemi svatými 427/17, Plzeň, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši **5 070 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká prodloužení doby zajištění cizince podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) je státním příslušníkem Íránské islámské republiky, avšak bydlí v Iráku. Právě odtud dne 25. 6. 2025 vycestoval, načež se pokusil přes několik evropských zemí dostat do Velké Británie. Dne 9. 7. 2025 jej zajistila policejní hlídka na území Spolkové republiky Německo, v blízkosti státní hranice s Českou republikou. Následující den německé orgány předaly stěžovatele hlídce Policie České republiky. Stěžovatel, který byl dne 10. 7. 2025 zajištěn za účelem správního vyhoštění, požádal dne 14. 7. 2025 o udělení mezinárodní ochrany.

[3] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 7. 2025, č. j. OAM-786/BA-BA01-BA03-Z-2025, podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajistil stěžovatele a dobu zajištění stanovil do 31. 10. 2025. Rozhodnutím ze dne 13. 8. 2025, č. j. OAM-786/BA-BA01-BA03-PŘZ-2025, rozhodl, že stěžovatel je nadále zajištěn.

V záhlaví označeným rozhodnutím pak rozhodl podle stejného ustanovení o zajištění stěžovatele s tím, že dobu zajištění prodloužil do 30. 12. 2025.

[4] Žalobu proti posledně uvedenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem. Dospěl k závěru, že propuštěním stěžovatele ze zajištění by byla ohrožena realizace rozhodnutí správního orgánu o žádosti stěžovatele ve věci mezinárodní ochrany, což platilo i v době prodloužení zajištění. Stěžovatel pobýval na území České republiky vědomě nelegálně. Zjevně neměl v úmyslu požádat zde o mezinárodní ochranu a nelze očekávat, že by byl v případě ukončení zajištění k dispozici správnímu orgánu a nevycestoval například do Velké Británie. O udělení mezinárodní ochrany požádal až po zadržení Policií České republiky, zajištění za účelem realizace vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Prodloužení doby zajištění si vyžádala nutnost důkladně prošetřit a rozhodnout věcně, zda se mezinárodní ochrana stěžovateli udělí, či nikoli. Pouhé tvrzení stěžovatele, že se bude zdržovat v azylovém středisku, nepostačuje k naplnění podmínek pro uložení zvláštního opatření spočívajícího v povinnosti zdržovat se na určené adrese podle § 47 zákona o azylu. Žalovaný rozhodl o prodloužení zajištění za splnění zákonných podmínek, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a jeho úvahy netrpěly žádnými vnitřními rozpory či zjevnými nesprávnostmi.

II. Kasační stížnost

[5] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). Zpochybňuje závěr o tom, že byly splněny podmínky zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný měl při svém rozhodování důkladně zvážit uložení zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu. I když stěžovatel pro neznalost českého, resp. evropského práva, nežádal o mezinárodní ochranu v prvním členském státě Evropské unie, následně již spolupracoval při všech procesních úkonech a měl zjevný zájem získat mezinárodní ochranu v České republice. Vytýkat stěžovateli nulový respekt k právním předpisům jen z toho důvodu, že vstoupil na území členských států Evropské unie bez cestovního dokladu, je nepřiměřeně přísné, a to i ve srovnání s důvody, pro které byla podána žádost o udělení mezinárodní ochrany.

[6] Nebyly dány ani důvody domnívat se, že žádost byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jinému obdobnému výkonu. Závěr o účelově podané žádosti vychází jen z toho, že ji stěžovatel podal po svém zadržení policejním orgánem. S ohledem na aktuální situaci v Íránu je evidentní, že žádost o udělení mezinárodní ochrany mohla být podána plně po právu. Není podstatné, že byla podána na podzim 2025, tedy ještě před začátkem válečného konfliktu, který na území Íránu nastal až po odchodu stěžovatele. Žalovaný nepochybně měl indicie o možném válečném konfliktu, tyto však zjevně nezohlednil. Krajský soud aproboval postup žalovaného založený na přepjatém formalismu. Tím sám zatížil své rozhodování vadou.

[7] Žalovaný navrhl kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou, případně zamítnout. Zopakoval důvody zajištění stěžovatele. Mírnější donucovací opatření ve formě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování z území by bylo zcela nedostačující a neúčinné. Žalovaný dodal, že stěžovatel byl dne 30. 12. 2025 ze zařízení

pokračování

pro zajištění cizinců propuštěn a od 21. 1. 2026, kdy opustil Pobytové středisko Havířov, není známo místo jeho současného pobytu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) konstatuje, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští. Stěžovatel je zastoupen opatrovníci, která je advokátkou.

[9] Stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince. O takovéto žalobě je podle § 31 odst. 2 s. ř. s. oprávněn rozhodovat specializovaný samosoudce. Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[10] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“.

[13] Zmíněná zvláštní opatření vymezuje § 47 odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se jimi „rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené“.

[14] Výkladem těchto ustanovení se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí. Především je třeba odkázat na rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, podle něhož je cílem zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zabránit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu, v jejímž důsledku by se žadatel vyhnul správnímu vyhoštění, typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy. Takové zajištění tedy směřuje

k zabezpečení dostupnosti žadatele nejen pro řízení ve věcech mezinárodní ochrany, ale rovněž pro případný výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

[15] K možnosti užití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl, že „[p]okud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu [...], je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. Zvláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo“ (bod 25). Rovněž je třeba „zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince [...]. Zároveň je třeba nepochybně dbát na to, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti (bod 15 odůvodnění přijímací směrnice)“ (bod 27).

[16] Krajský soud při svém rozhodování respektoval uvedený výklad a na základě řádně učiněných skutkových zjištění v napadeném rozsudku vysvětlil, z jakých důvodů nepostačovalo toliko užití zvláštních opatření. V této souvislosti nebyl shledán žádný z výše uvedených předpokladů přijatelnosti kasační stížnosti.

[17] Závěr krajského soudu a žalovaného, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, je založen na okolnostech jeho příjezdu na území České republiky. Nebylo rozhodné, v jaké míře znal české právní předpisy nebo právní předpisy Evropské unie, nýbrž to, co při jednotlivých úkonech uvedl. Stěžovatel zpochybňuje uvedený závěr i s poukazem na aktuální bezpečnostní situaci v Íránu. Jakkoli by však tento poukaz mohl mít význam pro posouzení samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zpětně ovlivnit posouzení účelu podání žádosti o mezinárodní ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. Při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost jde totiž o zjednodušený meritorní přezkum napadeného rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. se neuplatní. Stěžovatel neměl v posuzované věci úspěch a nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice úspěch měl, v tomto řízení mu ale žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Náhrada nákladů řízení mu nebyla přiznána.

pokračování

[20] Krajský soud usnesením ze dne 9. 2. 2026, č. j. 17 A 63/2025-105, podle § 29 odst. 3 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s. ustanovil stěžovateli, jehož pobyt není znám, opatrovnící Mgr. Helenu Hajšmanovou, advokátku. Nejvyšší správní soud konstatuje, že opatrovník ustanovený v řízení před krajským soudem je podle § 29 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 64 a § 120 s. ř. s. oprávněn zastupovat stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti.

[21] Odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů opatrovníka nese stát (§ 140 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 a § 120 s. ř. s.). Ustanovená opatrovnice za stěžovatele učinila jeden úkon právní služby spočívající v doplnění kasační stížnosti, za který jí náleží odměna ve výši 4 620 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 5 a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a současně náhrada hotových výdajů s těmito úkony související, která je podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč. Odměna a náhrada hotových výdajů opatrovníka za zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti tak celkem činí 5 070 Kč. Ustanovená opatrovnice sdělila, že není plátkyní daně z přidané hodnoty. Odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 5 070 Kč jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2026

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu